DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)
1. juli 1992 *

I sag C-28/91,

angående en anmodning, som Verwaltungsgericht Frankfurt am Main i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Helmut Haneberg GmbH & Co. KG

mod

Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 5, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3540/85 af 5. december 1985 om gennemførelsesbestemmelser til særforanstaltningerne for ærter, bønner, hestebønner og sødlupiner (EFT L 342, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. J. G. Kapteyn, og dommerne C. N. Kakouris og M. Diez de Velasco,

generaladvokat: G. Tesauro

justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Helmut Haneberg GmbH & Co. KG ved advokat Barbara Festge, Hamburg

* Processprog: tysk.

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Ulrich Wölker, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 14. januar 1992 af Helmut Haneberg GmbH & Co. KG og af Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 26. februar 1992,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 2. januar 1991 indgået til Domstolen den 28. januar 1991 har Verwaltungsgericht Frankfurt am Main i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 5, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3540/85 af 5. december 1985 om gennemførelsesbestemmelser til særforanstaltningerne for ærter, bønner, hestebønner og sødlupiner (EFT L 342, s. 1).

2 Spørgsmålene er rejst under en retssag mellem Helmut Haneberg GmbH & Co. KG (herefter benævnt »Haneberg«) og Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung (herefter benævnt »BALM«) om de certifikater for køb til minimumsprisen, som er omhandlet i reglerne om støtteforanstaltninger for forarbejdning af ærter.

De fællesskabsretlige bestemmelser

3 Til beskyttelse af produktionen i Fællesskabet indførtes der ved Rådets forordning (EØF) nr. 1431/82 af 18. maj 1982 om særforanstaltninger for ærter, bønner og

hestebønner (EFT L 162, s. 28) en støtteordning for de af disse produkter, der er høstet i Fællesskabet, og som anvendes til fremstilling af foder samt til konsum. Ifølge det system, som blev indført med forordningen, ydes støtten ikke umiddelbart til producenten, men derimod, jf. artikel 3, stk. 3, i forordningen, til »sådanne aftagere af de nævnte produkter beregnet til konsum eller foder, der opfylder de nødvendige betingelser for at være støtteberettigede, og som giver sikkerhed for, at producenten mindst får udbetalt minimumsprisen«, som fastsat i henhold til den nævnte forordning.

4 I artikel 2a i forordning nr. 1431/82, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 1485/85 af 23. maj 1985 (EFT L 151, s. 7), var der hjemmel til månedlige forhøjelser af minimumsprisen.

5 De nærmere bestemmelser om ydelse af støtten og kontrollen hermed findes i Rådets forordning (EØF) nr. 2036/82 af 19. juli 1982 om fastsættelse af almindelige regler vedrørende særforanstaltninger for ærter, bønner og hestebønner (EFT L 219, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 1734/84 af 18. juni 1984 (EFT L 164, s. 3) og nr. 1832/85 af 27. juni 1985 (EFT L 173, s. 3).

6 I henhold til den nye affattelse af artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 2036/82 indgiver første køber en leveringserklæring til det organ, der udpeges af den medlemsstat, hvori produktet er høstet. Denne erklæring indeholder blandt andet oplysninger om de af producenten leverede produktmængder og om de prisbetingelser, der er anført i kontrakten, herunder navnlig en pris, som mindst er lig minimumsprisen, og som eventuelt er justeret med de månedlige forhøjelser (artikel 3, stk. 2). Det af medlemsstaten udpegede organ kontrollerer erklæringen og udsteder derefter til første køber et bevis, hvori det bekræftes, at producenten for den af ham leverede mængde mindst har modtaget minimumsprisen, i givet fald justeret med de månedlige forhøjelser (artikel 4, stk. 2).

7 I henhold til artikel 5 i forordningen ydes støtten til fysiske eller juridiske personer, der anvender disse produkter, forudsat at:

— de hos det organ, som er udpeget af den medlemsstat, på hvis område produktet er blevet anvendt, indgiver en ansøgning samt det i artikel 4, stk. 2, omhandlede bevis

— den i dette bevis omhandlede mængde, efter at være bragt under kontrol, faktisk anvendes i den virksomhed, hvori anvendelsen skal ske.

8 Bestemmelserne for gennemførelse af denne ordning er navnlig indeholdt i artikel 5 og 6 i forordning nr. 3540/85. Artikel 6, stk. 5, i denne forordning lyder således:

»Konstaterer en medlemsstat, at den har udstedt certifikater for køb til minimumsprisen for en mængde, der er større end den berettigede mængde, tilbagekalder den certifikaterne for de mængder, der overstiger de berettigede mængder, eller, hvis disse er overdraget, anmoder første køber om at betale et beløb, der svarer til den største støtte på datoen for certifikatets udstedelse multipliceret med den mængde, hvormed den berettigede mængde er overskredet.«

Hovedsagen

9 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Haneberg i 1986 købte ærter, hvorefter BALM den 22. oktober og den 3. november 1986 for henholdsvis 40 329 og 27 441 kg ærter udstedte certifikater for køb til minimumsprisen og udbetalte støtten, efter at ærterne var blevet forarbejdet.

10 Af en revision, som BALM foretog hos Haneberg i november 1987, fremgik det, at der for de omtvistede mængder kun var blevet betalt basisminimumsprisen på 68,29 DM pr. 100 kg, men derimod ikke den månedlige forhøjelse på 0,43 DM pr. 100 kg.

11 Ved en afgørelse af 18. april 1988 krævede BALM herefter, under henvisning til artikel 6, stk. 5, at Haneberg enten fremlagde minimumspriscertifikatet eller betalte et beløb på 25 570,37 DM.

12 Verwaltungsgericht Frankfurt am Main, som Haneberg har indbragt BALM's afgørelse for, har udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 6, stk. 5, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3540/85 af 5. december 1985 (EFT L 342, s. 3) fortolkes således, at minimumspriscertifikatet også kan tilbagekaldes, når minimumsprisen ikke er blevet betalt?

2) Såfremt spørgsmål 1) besvares bekræftende, ønskes det oplyst, om artikel 6, stk. 5, indeholder hjemmel til at tilbagekalde minimumspriscertifikatet for så vidt angår hele den godkendte mængde, eller om der ved de mængder, der overstiger de berettigede mængder, kun skal forstås de mængder, der bliver tilovers, efter at minimumsprisen pr. 100 kg af den leverede vare er blevet fradraget den faktisk erlagte pris herfor.«

13 Hvad nærmere angår de faktiske omstændigheder i hovedsagen, de relevante fællesskabsretlige bestemmelser, retsforhandlingernes forløb samt de skriftlige indlæg, der er indgivet for Domstolen, henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor i det følgende kun i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

De præjudicielle spørgsmål

14 Med spørgsmålene ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, om grundforordning nr. 1431/82 og gennemførelsesforordning nr. 3540/85 skal fortolkes således, at den første køber, for det tilfælde, at minimumsprisen ikke er blevet betalt fuldt ud til producenten, ikke har noget krav på støttebeløbet, eller således, at han kan modtage støtte i det omfang, der svarer til den leverede mængde, under forudsætning af, at han forinden til producenten betaler et supplerende beløb af en sådan størrelse, at minimumsprisen nås.

15 Artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 3540/85 lyder således:

»Opstår der tvivl om rigtigheden af angivelserne i certifikatet for køb til minimumsprisen, tilbagesendes certifikatet til det organ, der har udstedt det, på foranledning af den pågældende eller af den kompetente tjeneste i den pågældende medlemsstat.

Finder der organ, der har udstedt certifikatet for køb til minimumsprisen, at betingelserne for en rettelse er til stede, tilbagekalder det certifikatet og udsteder snarest et rettet certifikat. Det nye dokument forsynes på hvert eksemplar med påtegningen 'certifikat rettet den ...'.

Finder det udstedende organ ikke en rettelse af certifikatet for køb til minimumsprisen påkrævet, anfører det på dokumentet 'kontrolleret den' ... samt sit stempel.«

16 Denne artikel hjemler altså mulighed for at foretage en rettelse i tilfælde, hvor der er tvivl om rigtigheden af oplysningerne i certifikatet for køb til minimumsprisen.

17 Kommissionen har anført, at artikel 8, stk. 2, i forordning nr 3540/85 ikke kan anvendes, når minimumsprisen ikke er blevet betalt fuldt ud, eftersom prisen ikke

er angivet i minimumspriscertifikatet, og der derfor ikke kan være tvivl om »rigtigheden« af en sådan angivelse. Som følge heraf er det ikke muligt at rette dette certifikat i et tilfælde som det, der foreligger i hovedsagen.

18 Hertil bemærkes, at certifikatet, hvortil formularen findes i bilag II i forordning nr. 3540/85, faktisk ikke foreskriver nogen angivelse af den betalte pris. Rubrik 7 i certifikatet indeholder dog en bekræftelse af, at »producenten for den i rubrik 5 angivne mængde mindst har modtaget minimumsprisen«. Hvis denne angivelse er urigtig, skal minimumspriscertifikatet rettes i henhold til artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 3540/85.

19 Det må ikke desto mindre konstateres, at artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 3540/85 ikke er tilstrækkelig til at give et formålstjenligt svar på det præjudicielle spørgsmål, da denne bestemmelse kun omhandler en rettelse af certifikatet med det formål at bringe certifikatet i overensstemmelse med virkeligheden, men intet indeholder om en efterbetaling, hvorved den minimumspris nås, som en rettelse af certifikatet ville føre til.

20 Det følger dog af bestemmelsen, at det certifikat, som den pågældende myndighed én gang har udstedt, ikke er uangribeligt, og at det er tilladt at foretage rettelser i tilfælde, hvor der er tvivl om rigtigheden af angivelserne i certifikatet, således at myndigheden kan udbetale det korrekte støttebeløb.

21 Hvad angår artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 har Kommissionen anført, at denne bestemmelse skal forstås som *lex specialis* i forhold til artikel 8, stk. 2. Den anfører, at artikel 6, stk. 5, i forordningen kun vedrører det tilfælde, at der er en forskel mellem den af producenten faktisk leverede mængde og den i certifikatet om køb til minimumsprisen angivne mængde, men ikke det tilfælde, at det betalte beløb ikke når op på minimumsprisen, i givet fald forhøjet med et månedligt tillæg. Bestemmelsen kan ifølge Kommissionen derfor hverken anvendes direkte eller analogt i det foreliggende tilfælde.

22 Hertil bemærkes først, at artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 angår det tilfælde, at den mængde bælgfrugter, der angives i minimumspriscertifikatet, er højere end den faktisk leverede mængde, men ikke det tilfælde, hvor der ikke er tvivl om den leverede mængde, men hvor producenten ikke har modtaget den minimumspris, der svarer til den leverede mængde, i givet fald forhøjet med de månedlige tillæg.

23 Det må desuden konstateres, at i det specielle tilfælde, hvor der er forskel mellem den i minimumspriscertifikatet angivne mængde og den leverede mængde, indeholder artikel 6, stk. 5, et system til berigtigelse, som udelukker tilbagebetaling af den samlede støtte, og som kun består i, at det udstedende organ tilbagekalder certifikatet for køb til minimumsprisen for de mængder, der overstiger de berettigede mængder, eller at den første køber, for det tilfælde, at det udstedende organ har betalt en større støtte end den skyldige, tilbagebetaler den overskydende del af støtten.

24 Det skal tilføjes, at producenten i det i artikel 6, stk. 5, omhandlede tilfælde altid har modtaget den minimumspris, der svarer til den faktisk leverede mængde.

25 Heraf følger, at artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 har en begrænset rækkevidde, idet bestemmelsen udelukkende giver mulighed for en berigtigelse i tilfælde af, at der er forskel mellem den leverede mængde og den i certifikatet for køb til minimumsprisen angivne mængde, og idet der til denne berigtigelse er knyttet særlige retsvirkninger. Bestemmelsen i artikel 6, stk. 5, kan følgelig ikke anvendes tilsvarende, når minimumsprisen ikke fuldt ud er blevet betalt til producenten.

26 Kommissionen har dernæst anført, at minimumspriscertifikatet i det hele er udstedt med urette, når den med de månedlige tillæg forhøjede minimumspris ikke fuldt ud er blevet betalt til producenten, og at den uretmæssigt ydede støtte følgelig skal tilbagesøges i fuldt omfang.

27 Denne fortolkning har især den betydelige ulempe, at den ikke er i overensstemmelse med de fællesskabsretlige bestemmelsers formål. Ifølge syvende betragtning til forordning nr. 1431/82 er formålet med systemet, at landbrugerne får fordel af støtteordningen, idet ydelsen af støtte til den første køber gøres betinget af, at landbrugeren mindst får udbetalt minimumsprisen.

28 Endvidere ville denne fortolkning føre til, at den første køber skulle tilvejebringe støttebeløbet, som er indeholdt i den til producenten betalte pris, selv om han, som reglerne er opbygget, i virkeligheden kun indtager en mellemposition mellem på den ene side det pågældende nationale organ og på den anden side producenten som den endelige modtager af støtten. En sådan konsekvens er helt uacceptabel, når den person, som indtager mellempositionen, ikke har handlet svigagtigt.

29 I sådanne tilfælde skal der så vidt muligt handles i overensstemmelse med formålet med ordningen, der som nævnt består i, at producenten får fordel af den støtte, der ydes af det kompetente organ.

30 Henset til dette formål må det fastslås, at artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85, selv om den kun omhandler det særlige forhold, at der foreligger en urigtig mængdeangivelse, udtrykker lovgivers hensigt om at tilvejebringe et berigtigelsessystem til anvendelse på det tilfælde, at certifikater om køb til minimumsprisen indeholder urigtigheder.

31 Denne grundlæggende tanke bag reglerne er allerede blevet understreget ovenfor i forbindelse med samme forordnings artikel 8, stk. 2, som foreskriver en berigtigelse af andre urigtigheder i dette certifikat, således f.eks. urigtigheder angående produktbetegnelsen eller produktionsåret eller i forbindelse med det pågældende organs angivelse af, at »producenten ... mindst har modtaget minimumsprisen«.

32 Det er henset til de fællesskabsretlige bestemmelsers principper og opbygning, set i lyset af formålet med ordningen, som består i, at producenten mindst skal modtage minimumsprisen, at man må fortolke et ikke udtrykkeligt reguleret tilfælde som det, der foreligger i hovedsagen.

33 De præjudicielle spørgsmål skal derfor besvares således, at Kommissionens forordning (EØF) nr. 3540/85 af 5. december 1985 om gennemførelsesbestemmelser til særforanstaltningerne for ærter, bønner, hestebønner og sødlupiner skal fortolkes således, at er minimumsprisen ikke fuldt ud blevet betalt til producenten, har den første køber principielt intet krav på at få udbetalt den hjemlede støtte. Støtten kan dog udbetales, såfremt den første køber forinden til producenten betaler et supplerende beløb af en sådan størrelse, at minimumsprisen nås.

Sagens omkostninger

34 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Verwaltungsgericht Frankfurt am Main ved kendelse af 2. januar 1991, for ret:

Kommissionens forordning (EØF) nr. 3540/84 af 5. december 1985 om gennemførelsesbestemmelser til særforanstaltningerne for ærter, bønner, hestebønner

og sødlupiner skal fortolkes således, at er minimumsprisen ikke fuldt ud blevet betalt til producenten, har den første køber principielt intet krav på at få udbetalt den hjemlede støtte. Støtten kan dog udbetales, såfremt den første køber forinden til producenten betaler et supplerende beløb af en sådan størrelse, at minimumsprisen nås.

Kapteyn Kakouris Diez de Velasco

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 1. juli 1992.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

P. J. G. Kapteyn
Formand for Fjerde Afdeling